

204 279660 2-6-4

Progres și Cultură

REVISTĂ PEDAGOGICĂ — SOCIALĂ — LITERARĂ

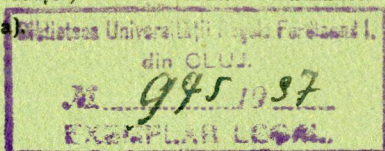
CUPRINSUL :

In anul al IV.-lea	— —	I. Butnariu
Mistica satului	— —	Const. Ștefăniu
Pedagogia școlarului român		Florian Stănică
Biblioteca învățătorului	—	N. Gherlan
Examenle învățătorilor	—	T. Bănică
Orientarea profesională		Ilie Gruiă
Lecție practică la cl. III.- secția maghiară	— —	Elena Radu
Serbările populare	— —	Prof. A. Popp
Mamei (versuri)	— —	Const. Ștefăniu
Impresii dintr'o excursie școlară		I. Comănescu
Imnuri de slavă	— —	Petru Natea

Cărți :

Liviu Rusu: **Aptitudinea tehnică și inteligența practică** (Elena Anței). — B. Iordan: **Pământul ispitelor** (Petru Natea).

Reviste.

Anul IV.

No. 1.

Ianuarie 1936

279660

In anul al IV-lea.

Pășind pragul unui an nou în viața revistei „Progres și Cultură“, din noianul eforturilor în jurul ei, se desprinde voința învățătorimii din județul Mureș ca să nu înceteze a fi — acest organ de publicație al frământărilor și preocupărilor culturale — punctul de unire și colaborare, ridicat peste preocupările mărunte.

Comitetului Asociației județene i s'a părut legendară afirmația că revistele învățărești din această țară nu pot trăi mai mult de un an, doi, când — isbindu-se de diferite greutăți — trebuie să dispară. A socotit să depună elanul de muncă și jertfă pentru a ieși din sarcastica încheiere a neuitatului Ion Creangă — „Românului îi este greu numai până începe, că de stat.. numaidecât stă.“ Comitetul de redacție, când vede revista trecută peste termenul fatal al existenței, crede vremea încercărilor sporadice dispărută și consideră evenimentul destul de important, mai ales în Tg.-Mureș, cunoscut până în trecutul apropiat ca „scaun al secuilor“.

În sânul României problemele culturii sunt simple și limpezi, ca toate lucrurile mari și grele: înlăturarea analfabetismului, dezvoltarea culturii naționale în așa fel ca roadele școlii să domenească nu numai în cadrul hotarelor țării, ci în toate peninsula balcanică.

Dar pentru a putea participa cu adevărat la tot ce iace formează sfera de angrenaj a relațiilor internaționale, pentru a putea face front în fața obstacolelor, trebuie să fim seama de toți factorii de cultură, între care se înșiră necondiționat și revistele învățărești.

Ele au fost și sunt o sinteză a năzuințelor școlii

românești care urmăresc cultura și progresul propovăduitorilor și a masei. În consecință, revistele dascălești din diferite județe nu sunt organe de separatism, de străduinți centrifugale dela preocupările de căpetenie a interesului și spiritului de corp organizat — după cum au plăcerea unii de a le timbra — ci sunt voințe nobile de a contribui cât mai mult la opera mare de refacere educativă — culturală a țării. Nu e lipsită de modestie nici afirmația că zeci de publicații culturale sunt conduse de învățători și că revistele cu caracter de intelectualitate superioară enumără un considerabil procent de abonați din șirul acestor tăcuți pioneri ai culturii naționale.

Acum, când problema culturală trebuie să fie aceea a preocupărilor românești, revista „Progres și Cultură” are fericirea a constata că în coloanele sale s’a dat prilej de întâlnire dascălilor din toate gradele învățământului. Sprijinită — cum așteaptă să fie — și de contribuția celor mai iscușiți mânători de condei, nedascăli, din acest județ, are convingerea că prin apartia ei a contribuit la bunul mers al învățământului din acest județ.

A servit la regularea și înălțarea muncii profesionale; a publicat lucrări din domeniul pedagogiei, sociologiei, literaturii; a pus preț pe problemele de cultură și pură știință; n’a neglijat nici chestiunile de organizare școlară și s’a năzuit ca fiecare număr să dispună de cronică variată și recenzii obiective.

Ca și până aici, în școală și afară de școală va face și în viitor tot ce-i va sta în putință. Va sluji drept punct de reper: cultură și progres și-i va reuși, căci leagă nădejdi de elemente tinere, energice, capabile și loiale care s’au identificat cu ea.

I. BUTNARIU.

Mistica satului

Urmare și sfârșit.

Descoperirile științifice au creat omului o civilizație și un confort nevisat decât de imaginația fecundă a lui Jules Verne. Menirea unei civilizații este de a netezi povârnișurile vieții omenești și de a-l ajuta în lupta pentru existență. Civilizația deschide omului orizonturi noi, perspective noi despre lume. Dar o dorință satisfăcută lasă locul alteia mai arzătoare. De aceea poate, civilizația a influențat numai periferial pe om. Fiind de origine materialistă, civilizația n'a avut contact decât cu omul materie. De unde rezultă acea aridă și chinuitoare dorință după „altăceva“, după o realitate inedită pentru satisfacerea sufletului care tânjește și se ofilește ca un lujer sub un clopot de sticlă.

Sufletul omului modern mi se pare asemănător cu acel naufragiat european dintr'o nuvelă a nu știu cărui scriitor, care s'a stabilit forțat pe o insulă din Oceanul Pacific. Cercetează veșnic zările în așteptarea unui vas salvator. Dar salvarea întârzie și când sosește e prea târziu. Omul se însurase cu o indigenă, devotată până la sacrificiu, de care nu se mai poate despărți. Civilizația trecea pe lângă dânsul și el nu se putea folosi de ea în insula anonimă din mijlocul Oceanului Pacific.

Care-i raportul dintre sat și civilizație ?

Țăranul în general și în special țăranul român este conservativ din fire. Conservativ în toate domeniile de manifestare. Din acest punct de vedere aspectul psihologic al satelor noastre este de-o imobilitate de cimitir — după expresia Dlu Rădulescu-Motru. Inovațiile cu greu se pot introduce în deprinderile țăranului nostru. Pentru edificarea cetitorului, dăm cu vântul Dlui Rădulescu-Motru, care a prins verismul psihologic

al satelor noastre în culori admirabile: „Acela care vede o singură dată un sat românesc ori și cât de bine l-ar studia nu știe nimic de seamă din psihologia populației lui. Un sat românesc trebuie să-l vezi la diferite intervale, pentruca să-i înțelegi psihologia. Pentrucă ceea ce este mai de seamă în psihologia lui, este tocmai eterna lui imobilitate sufletească. Cu cât îl vezi la intervale mai depărtate, cu atât eterna lui imobilitate impresionează. L-ai văzut când erai copil; și-l vezi când ești bătrân; ce experiență minunată: tu te-ai schimbat profund, satul stă pe loc. Numărul locuitorilor s'a înmulțit cu ceva; atâta poate; în ceia ce privește ocupațiile locuitorilor, obiceiurile și felul lor de muncă, toate au rămas cum le-ai pomenit. În locul lui moș Gheorghe este moș Ion; și în locul copiilor cari sburdau în pulberea drumului, când erai și tu copil, acum sunt alții; dar aceleași jocuri, aceleași cuvinte, aceleași cântece, până și aceleași inadvertențe morale. Românul este cum l-a lăsat D-zeu; n'ai ce schimba în el; îți spune câte un bătrân care a înțeles mirarea ta. Nu-ți vine să crezi ochilor. Cercetezi, că doar vei găsi ceva schimbat. În sfârșit crezi că găsești. Un bătrân mai la o parte de ceilalți, îți desvăluie paraponul inimii sale. Nu mai este lumea ca mai înainte. Nu se mai țin oamenii de cuvânt, nu mai respectă cele sfinte. Femeile nu mai stau în casă ca să țese și să toarcă, cum făceau altă dată. Toți sunt la cârciumă. Bătrânul acesta este amărit. El vede, ca mulți bătrâni, lumea mergând din rău în mai rău. Dar cuvintele acestui bătrân nu sunt nici ele ceva nou pentru tine. Pare că le-ai mai auzit în copilărie, când supărai pe bunicul. Așa dar, și jocul, și cântecul, și lucrul și cearta, la fel neschimbate. Din ce cauză această împietrire sufletească a satului românesc?“, se întreabă Dl. Rădulescu-Motru. Pentrucă statul a uitat de sat și a lăsat să-l năpădească bălăriile superstițiilor iar conducătorii lui — ai satului — se consideră niște prinți exilați pe un țărm pustiu, într'o țară barbară, ca altă dată Ovidiu pe țărmurile Pontului Euxin.

Ce face statul pentru trezirea satului din imobilitatea lui sufletească? Nimic, sau aproape nimic. Dl. Rădulescu-Motru spune în cartea „Personalismul energetic“ că „biserica dă copiilor tradiție. Școala le dă poezie și basme până la vârsta de

10 ani ; (astăzi 13-14) de aici înainte, până la recrutare, le dă răgaz ca să uite ce au învățat.“

Și totuși, câte talente, câte genii nu se nasc în sărăcia (?) aceasta sufleteasă a satelor!... „Câte tragedii nu se petrec în această viață monotonă de sat!... Câte destinuri nu se abat; câte perspective fericite nu se închid; câte energii nu se pierd!“ ... spune Dl. Motru. Iar mai departe: „Imobilitatea pe care o arată sufletul satului românesc, este echilibrul unui groaznic conflict. Imobilitatea sufletească a satelor este urma de care a lăsat-o moartea triumfătoare. Copilul a încetat de a mai fi avid de noutate; ispitele lui au murit, fiindcă au fost zdrobite de împrejurări... Psihologia satului românesc este psihologia cimitirului dorințelor de inovație și al ispitelor. Eternă imobilitate“ (Ce au de zis „apostolii“ satelor la asta?).

Civilizația cu toate aspectele ei trece pe de-asupra satelor românești dar țăranul ară ca și acum 100 de ani, îi mor copiii ca și acum 100 de ani, este superstițios ca și acum 100 de ani. A cui e vina? Răspunsul cade greu ca o sentință de moarte: a statului politic. Ce au făcut guvernanții noștri pentru milioanele de țărani dela războiu încoace? Demagogie, politică de căpătuială pentru cozile de topor. Statul politic român a neglijat satele în dauna lor și în folosul unei minorități privilegiate. Și astăzi se vântură diferite formule magice pentru învierea satelor. Demagogie. Redresarea satelor nu se face nici cu formule nici cu paliative de măsuri ci cu credință, și convingere în virtuțile poporului, ceiace n'au profitorii lui de astăzi. Când acest țăran care a făcut România Mare nu contează pentru tine om politic decât ca număr de vot, totuși mai ai nerușinarea să te bați cu pumnii în piept la diferite ocazii, ca să uiți la un pahar cu șampanie tot ce ai spus cu un minut înainte. Aceasta-i cruda realitate care va fi inversată cândva.

Dar nerușinarea și desmățul unei clase nu angajează sufletul unui popor. Românul nu este nici laș, nici demagog, nici venal. Și dacă am spus că civilizația trece în sbor pe deasupra satelor românești fără prea mult folos pentru aceste sate, în schimb satele noastre au o altă calitate, care nu trebuie uitată.

Dacă satul nu inovează prea mult tradiția strămoșească în schimb întreține legătura firului istoric. Personalitatea satului românesc este prin urmare cea etnică sau istorică.

Cunoscând realitățile satelor noastre, mai ales cea psihologică, ne întrebăm cu legitimă curiozitate care o fi rolul învățătorimei în șlefuirea și cizelarea acestor realități? Multe răspunsuri se pot da acestei întrebări, fiecare fundamentându-se pe anumite interese.

În ceiace ne privește nu avem alt răspuns decât că înv nu are altă menire decât a valorifica și-a pune în circulație comorile satului. Căci trebuie să recunoaștem că nu s'a făcut aproape nimic pentru a despotmoli sufletul rural din mlaștina în care putrezește. Și asta tot din vina politicianului. Dacă principiul pedagogic „fiecare la locul potrivit lui” se vântură azi mai mult ca oricând, apoi acest principiu trebuie înțeles în toată profunzimea lui, nu superficial cum se înțelege de obicei. Ar trebui ca *toți* învățătorii să fie mai înfrățiți sufletește cu satul unde fac apostolat pentru a merita în adevăr epitetul de «APOSTOL». De ce unii îl pângăresc, aruncându-se în brațele murdare ale politicii? Pentru dânșii satele să constituie ceva mistic către care imaginația lor să pornească și în slujba căruia să-și pună întregul devotament. Astăzi realitățile sunt cu totul altfel.

Vom reda în numerile viitoare felul cum credem noi că ar trebui să fie școala viitorului. Până atunci — drept încheere — îmi permit să rog pe colegii cari n'au cetit încă „Personalismul energetic” de Dl Rădulescu-Motru — să nu mai întârzie. E o carte de filosofie românească, plină de sugestii și înțelepciune.

C. Ștefăniu.

Pedagogia școlarului român.

„Metoda mea se bazează pe măsura puterilor omului (copilului) la diferitele sale vârste și pe alegerea ocupațiilor care se potrivesc acestor puteri“.

(J. J. Rousseau).

Una dintre preocupările de seamă ale omenirii, în decursul evoluției sale, a fost și problema educației și învățământului, căreia i-a rezervat, după timp și concepții, rostul ei în viață, în formarea factorilor, componenți ai societății. Filozofi și pedagogi de seamă și-au dat contribuția lor sinceră și necesară, spre realizarea unei științe și tehnice pedagogice.

Principiile și metodele utilizate de pedagogie, rând pe rând, în diferitele stadii de evoluție și progres în decursul omenirii, au fost, după caz, conservate sau abandonate. Cele verificate utile, salutare și inerente au fost conservate cizelate, adaptate și consfințite legi inexorabile și indestructibile, căi cele dovedite șubrede, inumane, inutile și ineficace au fost abandonate ca resturi, ca fosile inoportune.

Ca ori și ce știință, și pedagogia a început dibuind și a fost aservită feluritelor interese de stat, de clasă socială, clare, scopul ei fiind dictat de raportul ce a existat între ins și statul respectiv, reușind, abia mai târziu, să i se rezerve și să i se recunoască adevăratul său rol și să dispună de principii și metode indiscutabile, pe care să știe și să poată să și-l acomodeze fiecărui caz caracteristic ce i s'ar prezenta. De legi fixe și imutabile nici nu poate fi vorba în pedagogie, întrucât ea trebuie să fie elaborată în raport cu investigațiile și precizările științei psihologiei, cari variază și ele, evoluiază, în raport direct cu sufletul omenesc, ce

se găsește într'un neconținut dinamism, într'o vădită și perpetuă devenire.

Știința educației până acum și-a fondat legile pe inspirații din cărți, din speculații metafizice, filozofice sau în cel mai bun caz după presupuneri, după aproximațiile, mai mult sau mai puțin juste, ale diferiților pedagogi. În cele din urmă își fixase dezideratele pe croiala sufletului omului matur, copilul fiind considerat un om în miniatură.

Abia de puțin timp se încearcă să se bazează pe adevărata realitate, pe cunoașterea certă și fidelă a psihofizicului copiilor, cărora urmează să-și adapteze acele sisteme de legi în efectuarea educației lor. Și aceasta la atâta timp după alarma data de Rousseau: „Fiți umani cu toate vârstele! Iubiți copilăria și faceți-o fericită, așa încât oricând ar vrea Dumnezeu, să cheme la el pe copii, ei să nu moară, fără a fi gustat viața“.

S'a văzut, în urma minuțioaselor și fericitelor cercetări psihologice, că ființa omenească în devenire — copilul — își are psihofizicul său specific, cu o altă configurație și un alt tempo de dezvoltare decât al celor maturi, specific ce trebuie să treacă în mod inerent și natural prin anumite epoci de evoluție, care sunt caracterizate prin anumite și distincte interese diferențiate chiar de la ins la ins, și are felul său de gândire, simțire și voință, decât al celui matur. Toate aceste caracteristici ne mai relevă și faptul că individualitatea copiilor diferă de la un caz la altul, de la individ la individ. „Individualitate înseamnă neconținută singularitate“ (W. Stern).

Or tocmai aceste realități implicabile, aceste diferențieri individuale, au fost neglijate atâtea secole la rând; de știința pedagogică și în special de partea practică în ultimul timp. S'a pus accentul pe o singură funcțiune a spiritului, pe intelect, și s'a procedat similar cu aceleași metode și după aceleași principii, cu toți elevii, ajungându-se adesea la capete pline de știință, incapabile însă de simț, voință și inițiativă în viață, la spirite uniforme, lipsite de spiritul de întreprindere, de spiritul creator.

S'a neglijat faptul că, în epoca devenirii, a copilăriei, individul este mai mult afectivitate și dinamism, decât gândire abstractă, fadă.

Tendența ce se accentuează, din ce în ce mai mult, de a se realiza o pedagogie pe cunoașterea integrală și fidelă a realității

concrete, de a se privi sufletul în complexitatea sa caracteristică, și nu unilateral ca până acum, principiile să fie adaptate realităților, este tot ce poate fi mai salutar, mai așteptat, mai de dorit.

Această operă științifică nu se poate elabora decât printr'o strânsă și fidelă colaborare între pedagogi și educatori, deoparte, și între aceștia și psihologi, de pe altă parte, pornită din reciprocă necesitate.

Se va ajunge implicit, prin această eficace interdependență, dependență și sudură firească, să se extirpeze hiatus-ul nefast dintre teorie și practică, dintre ce-ar trebui să fie și ce este, dintre *zis și făcut*.

Ușor de zis, dar greu de realizat, mai ales la noi, unde sălășluște o mentalitate stupidă și paradoxală chiar. Rutina comodă și docilă se îmbină măestrit cu dezinteresarea inconștientă a oficialității noastre. Tendințele noi, în materie de educație și învățământ, dacă pătrund cu oarecare ușurătate, în ce privește teoria, cu multă, foarte multă greutate, se încetățenesc în practică. Abia câteva cazuri sporadice se semnalează la pornirea în faptă, generalizarea întârzie înspăimântător.

Neinițierea completă, nedemonstrările plauzibile și palpabile tuturor, indiferența autorităților și rutina, iată atâtea motive, și altele ce nu le mai pomenim aici care justifică această obstrucție față de unitate, de primenire.

Investigațiilor și precizărilor febrile și fericite de aiurea, de ordin psiho-pedagogic, în mod logic, ar fi fost să le urmeze sau să li se alătore și cele ale noastre, întreprinse de noi cu realitățile noastre, cu mijloacele ce le avem.

Realitățile noastre sunt cu totul diferite de cele altor țări și în mod imperios trebuiesc cunoscute în lumina adevărului științific. Pe baza cunoașterii lor se poate alcătui pedagogia inerentă, potrivită nouă românilor. Trebuie s'o rupem odată cu importul de aiurea, cu copierea fidelă a legiuirilor, ca și a principiilor verificate utile și fericite

Realitățile sociale, fizice și culturale, ca și structura psihofizicului nostru hotărăsc sistemul de principii de educație și învățământ. În alcătuirea acestui sistem, în mod științific, vedem colaborarea strânsă dintre educatori, pedagogi și psihologi.

Psihologii, pe baza investigațiilor, extinse în toate colțurile, regiunile țării, cât mai minuțioase și mai certe, să-și formuleze evaluărilor precizările necesare, alcătuind graficele sufletului școlarului român, stabilind gradul de evoluție al diferitelor sale funcțiuni psihice, interesele ce le manifestă în diferitele epoci ale evoluției sale și epoca efectuării corelației dintre aptitudini.

Pe baza acestor concretizări, pedagogii să ajusteze întreg sistemul principiilor și metodelor educative, fixând modul de procedare și idealul de atins, ideal fixat de individualitatea copilului și cerințele societății, căreia urmează să se integreze ca factor efectiv și component mai târziu.

Aceiași pedagogi așteaptă de la educatorii, care aplică aceste principii fixate de știința pedagogiei, să le precizeze în ce grad le-a ajutat fiecare mijloc și metod; care s'a verificat eficace în opera educativă, — precum și ce modificări și adaosuri ar necesita. N'ar fi rău, de loc, ca educatorii să înregistreze pe hârtie atât experimentările, cât și dificultățile și rezultatele înregistrate în opera lor, în legătură cu individualitățile mai caracteristice sau pe tipuri de individualități.

Dar când oare avea-vom clase alcătuite pe tipuri de individualități și educatori, capabili să utilizeze cu abilitate dezideratele ce le pun la îndemână cele mai noi precizări psiho-pedagogice. „E greu a face operă de educație, căci ea este operă de răbdare, de perseverență, de pătrundere“. (Ad. Ferrière).

În felul acesta, prin contribuția educatoarelor și psihologilor, pedagogii reușesc și pot contribui la îmbunătățirea sistemelor pedagogilor, altfel școala continuă ca până acum, pe baza presupunerilor evasive și subiective, spre răul copiilor și-al societății însăși.

Problema studiului individualității duce implicit la rezolvarea acestor probleme psiho-pedagogice, cu o singură condiție însă, să nu fie compromisă înainte de a-și da roadele, datorită mentalității ce domnește în învățământul nostru și să fie speculată în sens științific, obiectiv și cert în direcția ce-o reclamă problema educației.

În felul cum s'a procedat acum cu introducerea obligatorie a studiului individualității, intervenția oficialității noastre a fost prea

grăbită și eronată. Cu factorii educației — învățătorii — nepregătiți în consecință, necunoscători ai problemei, cât și a modului de cercetare și evoluare a ei, cu mijloacele de care dispun și în situația în care se găsește structura organismului nostru școlar, nu se va realiza cine știe ce mare lucru. Se va compromite o idee inerentă și atât de fericită în intenție.

Trebuia începută problema mai întâiu prin inițierea, pregătirea învățătorilor și completarea, întregirea metodelor de investigație și numai după aceia să vină generalizarea obligatorie a studiului individualității elevilor.

Spre a fi în ritmul vremilor și cerințelor impuse de ele, avem nevoie de o pedagogie specifică nouă, de o mai mare atenție a factorilor în drept, asupra problemei educației și învățământului. Să se termine odată cu improvizația, cu bâjbăielele penibile și deplorabile de până acum.

Florian Stănică.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Biblioteca învățătorului.

Mulți cred că odată terminată școala normală au scăpat de obligația de a mai sta în curent cu cartea, deoarece cunoștințele câștigate le sunt suficiente spre a putea pregăti copiii ce le sunt încredințați și a face față societății în care trăesc și care nu este prea pretențioasă sub acest raport. Nici nu se poate concepe o mai mare greșală ca aceasta. Școala normală, departe de a fi o școală de specializare, ca orice școală secundară îți dă numai scheletul, pe care tu pe cale autodidactă vei broda materialul pe care ți-l oferă atâtea lucrări din domenii diferite, producții literare, etc.

Deosebim în lumea științifică două categorii de oameni: 1) cei comuni, cu însușiri ce nu depășesc normalul și cari se trudesesc să asimileze tot ce au produs alții și 2) cei ce ies din comun, depășesc normalul și datorită constituției lor native, plus mediul înconjurător, dau naștere la opere de artă, pe cari le pun la dispoziția celor comuni. Ar fi absurd și arogant ca toți cei cari posedă anumite cunoștințe să se creadă creatori, genii. A creia nu înseamnă a reproduce, a copia, ci a da la iveală ceva nou, nemăintâlnit până aci într'un anumit domeniu, însemnează a adăuga ceva, a completa patrimoniul științei respective. Există totuș în noi egoismul, grandomania, care ne face să credem că depășim comunul, că facem parte din categoria celor puțini, sau în cel mai rău caz din categoria celor ce fac puntea de legătură între comuni și excepții. Că sunt și din aceștia este incontestabil, dar nu-i putem clasa în rândul genilor. Ar fi o jignire pentru acei

ce o viață întreagă și-au irosit forțele spre a da la iveală opere de artă, căci în fiecare din acestea se găsește îngropată o parte din viața lor. Nu este aci locul de a arăta ce se înțelege prin operă de artă, ci mă voiu limita la ceiace-mi îngăduie spațiul și subiectul propus.

Știința niciodată n'a ajuns și nu va ajunge la un punct unde să spună „stop“ de aci înainte nu mai este nimic de cunoscut în acest domeniu. Ce este azi n'a fost ieri și „măine“ va adăuga încă ceva nou la ceiace a fost azi. Si atunci, dacă acest adevăr este incontestabil, putem noi să rămânem la cultura furnizată de școala normală, chiar dacă ea ne-ar fi dat tot ceiace știința a creiat până atunci în toate domeniile? De sigur că nu.

Iată dar cum apare necesitatea ca învățătorul să se cultive singur, spre a ține pas cu vremea, cu progresul. Departe de mine de a mă erija în procurorul învățătorimii întregi, dar fie-mi îngăduit să afirm că sunt mulți cari n'au citit o singură carte dela absolvirea școlii normale; doar câte un examen de definitivat sau înaintare i-a mai forțat să revadă materialul întâlnit când erau elevi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Avem la îndemână creații de ordin spiritual, care ne delectează sufletul atunci când suntem în contact cu ele și avem și creații de ordin practic-utilitar, care ne ușurează viața, aplicându-le.

Cine n'a gustat poezia cu toate frumusețile ei, cine n'a ascultat o muzică frumoasă, cine n'a admirat o pictură artistică, acela nu știe ce însemnează a trăi cu sufletul, a te ridica deasupra animalității în care se complac cei mai mulți.

Sunt stăpânit de o prea mare ambiție de tagmă, spre a putea concepe ca un învățător, în orice societate s'ar afla, să fie strein de ceiace se discută, de ceiace se pune la cale fiindcă n'are pregătirea necesară. Dacă școala normală nu-i pune la dispoziție în măsură complectă decât în parte științele pedagogice, dacă deținătorii și distribuitorii de bunuri au găsit cu cale să desființeze secția pedagogică universitară și să închidă astfel învățătorilor orice drum de perfecționare, datoria noastră este să ne complexăm ulterior. Și o putem face cu toate greutățile de ordin moral și material. Am cunoscut colegi, și-mi place s'o afirm, cari, cu acelaș salariu mizer, luptând cu același greutăți, dar cari erau la

înălțime în orice situații, în orice discuții. Și nu numai în discuții, dar și în realizări practice. Și pe aceștia, contăm căci aceștia ridică prestigiul tagmei noastre. Ne place să trâmbițăm că avem o menire frumoasă, dar să fim la înălțimea ei. Ce impresie și-ar face un intelectual bunăoară, când venit în casa noastră, ar vedea lucrurile ne la locul lor, școala într'un hal, fără hal, iar în casă nicio carte, niciun dulap care să adăpostească o parte măcar din perlele literaturii românești sau universale? Cu drept cuvânt zice Cicerone: „O odaie fără cărți este ca un corp fără suflet“. Dacă cineva începe să adune cărți de mic copil, ajunge ca mai târziu cărțile să-l dea afară din casă, nemai ajungând să le încapă nici dulapurile și nici odăile“. O bibliotecă e o universitate“ zice marele Carlyle „Cetirea lor ne desăvârșește judecata, ne întărește voința și ne desfătează sufletul. Ele sunt singurii noștri prieteni cari ne povățuesc în tot momentul. „Cărțile formează o societate delicioasă, căci văzându-le în casă, chiar fără să le citești ele îți urează „bun sosit“. Ele parcă-ți spun că înăuntrul scoarțelor lor au ceva bun pentru tine și ar dori să ți-l împărtășească“. Nu trebuie ca cineva să se ruineze cumpărând cărți de tot felul, mai ales că sunt enorm de scumpe, ci din noianul de producții să aleagă pe cele mai bune, atât din literatura universală cât și din cea românească.

Pornind dela adagiul latin „non multa sed multum legere“ considerăm că începutul se face în ordinea valorii cărților, ordine pe care o vom da în numărul viitor și care va cuprinde, după modesta noastră apreciere, opere ce nu trebuie se lipsească din biblioteca niciunui învățător.

N. Gherlan

Examenele învățătorilor

Cu multă cheltuială de energie și verificări de cunoștinți profesionale, examenle de definitivat din anul trecut s'au terminat cu rezultatul cunoscut de noi învățătorii și care a fost destul de dezastruos, dacă ținem seamă de procentul celor ce l-au terminat cu bine.

Acum se apropie altele atât pentru definitivat cât și pentru înaintare. După cele petrecute la examenle din urmă, cum și în pragul celor noi se impun oarecari comentarii legate de profesiunea noastră și de necesitatea lor. Nu mă voi ocupa de alte chestiuni în legătură cu aceste examene, ci numai de necesitate lor, cari — după mine — sunt imperios reclamate.

Pentru a dovedi această afirmație trebuie să examinăm problema din mai multe puncte de vedere.

Învățătorul e un misionar, dar e și un funcționar. Și ca orice funcționar are o pregătire profesională mai mult sau mai puțin completă. Funcționarul însă lucrează mai mult mecanic și nu are nevoie să aprofundeze vreo problemă nouă — cu mici excepții pentru specialiști. Gândirea biurocratului nu merge mai departe decât vârful peniței cu care scrie, pe când învățătorul, mai ales cel dela sat, trebuie să fie într'o continuă legătură cu tot ceace geniul omenesc creiază și inventează. Pregătirea profesională, țărnuirea activității la niște copii de 7—15 ani, nu se poate reduce numai la cunoșinți practice foarte rezumative, îmbrăcate doar pe ici pe colo într'o haină mai nouă. Acest lucru nu este admis, pentrucă învățătorul trebuie să fie familiarizat

cu tot ceea ce a încercat și încearcă pedagogia, cu tot ceea ce-i nou, lucruri streine pregătirii din Școala Normală. Un concept nou, un nou mod de înfățișarea a materialului pe care trebuie să-l arăți și altora, este ca un tipar de haină pentru o nouă modă lansată. Și cum modele în pedagogie sunt ca o vitrină cu cele mai variate modele, e dela sine înțeles că învățătorul trebuie să fie în curent cu întreaga mișcare pedagogică, să urmărească curentele valabile chiar dacă sunt împrumutate, pentru a nu se trezi ca un oarecare examinator dintr'o comisiune, care avea pretenția să se povestească o descriere copiilor din clasa III-a. Și cu cât ne apropiem de sfârșitul carierii cu atât să simțim farmecul nouității profesionale, pentru că experiența amplifică, purifică și adaptează vieții românești ceea ce este actual și necesar pentru noi.

Cartea de școală primară este numai un îndreptar teoretic și nu trebuie să ne lăsăm duși de ajutorul prea mare pe care ni l-ar da.

Învățătorul este viața și prin el palpită cele 40—60 vieți; cum activează el așa radiază lumina minții celor mici. Nu s'a observat oare că în chip involuntar copiii imită scrisul învățătorului și au trăsăturile lui? Cetitul și exactitatea în îndeplinirea datoriei nu tot dela el și le formează?

Cred însă că examenele învățătorilor sunt absolut necesare și din alt punct de vedere. Învățătorul aparține satului, și fără a mări sau diformă proporțiile, el este singurul factor de progres și luminare.

Preotul, cu toate legăturile lui de boteze, de nunți și pomene, este numai părintele sau cum îi zice în unele părți »taica părintele«.

Legătura lui cu satul, afară de cazuri excepționale, se mărginește numai la cele religioase, pentru bunul cuvânt că cele lumești — știri din toată lumea și comentarii laice — aparțin oamenilor între cari învățătorul se numără cel dintâiu.

Învățătorul prin atitudinea sa pe care o are și o arată când e vorba de activat pentru sat, își capătă încrederea și autoritatea morală. Se impune de aci ca autoritatea lui intelectuală să fie fără egal în sat și să fie ca o apă în curgere proaspătă și ozonată. Cunoștințele lui din Școala Normală filtrate

prin mintea celor 18—20 ani, se pierd încetul cu încetul dacă nu se repetă și dacă nu se face o corelație cu altele pe care le capătă fie cetind, fie luate din experiența zilnică și din mediul în care trăește, bineînțeles dacă acest mediu îi este favorabil.

Serbările școlare, zilele naționale, sau chiar numai un stat de vorbă cu sătenii, cer ca învățătorul să cunoască istoria și geografia țării, să cunoască acea întunecată, dar plină de farmec epocă de începuturi de viață literară pe care se sprijină tot trecutul nostru, cu elemente de mândrie națională.

Și nu o istorie stereotipă, ci o concretizare a stărilor în timp și spațiu, specificul cu viața lui, cu arhaicul cronicilor, pentru a integra mintea copiilor în vrednicia strămoșilor. Iar dincolo, în istoria literaturii o nouă sinteză a trecutului, cu scriitori ce ne fac cinste, cu o evoluție literară alături de întreaga literatură universală, cu tot ceiace ne este specific și poate servi învățătorului ca documentare, atunci când un minoritar sau un fruntaș sătean i-ar cere să-l lumineze și să-l orienteze în ceace avem noi mai ales ca poezie, ca proză, pământ și suflet românesc.

Iată dar al doilea motiv și tot așa de important ca și primul, care cere învățătorului o necontentită pregătire și în această direcție examenele de definitivat și înaintare pun în mișcare întreaga preocupare, îl fac pe învățător mai independent, necontentita cultivare îl ridică în proprii lui ochi ca și în ai altora.

Liber în mișcări, stăpân în discuțiile cu mai marii lui, apreciat de sat, recunoașterea că învățătorul și că numai el știe ce nu știe satul întreg, chiar dacă n'ar avea nici compensație imediată și nici o valorificare a muncii pentru examenele date, socotesc examenele învățătorilor ca o fecundare a minții și preocupării pentru prestigiul instituției și a numelui de învățător.

T. Bănică

Orientarea profesională.

A îndruma pe tinerii absolvenți către o muncă productivă, este încă una din îndatoririle sociale ale școlii primare, față de cei încredințați până aci și față de societatea căreia îi servește interesele.

„Școala nu este făcută pentru școală; ea este făcută pentru viața care depășește orizonturile cărții. — Ea trebuie să procure societății de mâine oameni. Și dacă părăsește deodată pe elevii săi în ziua când ei împlinesc 12—13 ani, aceasta ar însemna o glumă amară, căci îi aruncă desarmați, în plină bătaie. Așa stând lucrurile, credem că școala nu și-a făcut pe deplin datoria. Ea n'are dreptul să lase în voia soartei pe adolescent, pe tânărul acum mai în primejdie decât oricând, retrăgându-i protecția tocmai în momentul când are mai mare nevoie de ea.“

Școala printre multe alte atribuțiuni este chemată astăzi să promoveze o însemnată problemă economică: „Orientarea profesională a absolvenților săi“! Este una dintre multiplele probleme ce trebuie s'o rezolve.

Țelul orientării este de a îndruma pe copil — după terminarea cursului primar — către o profesiune care să corespundă aptitudinilor sale fizice și intelectuale, cunoștințelor căpătate în școală cât și situației — financiare — a familiei sale.

Orientarea profesională nu are pretenția să facă o selecție abstractă printre toți copiii și nici să exercite un folos exclusiv dintr'o singură formă de activitate. Ea urmărește să așeze pe fiecare acolo unde îi este locul, oricare a fi profesiunea exercitată: agricultura, industria, comerțul, carierele libere, funcțiunile publice, etc., punând la punct — în limita posibilităților — interesele individuale cu interesele colective.*)

*) După J. Fontègne de Ap. D. C. în rev. Lamura pag. 341.

Intr'un sat unde fiecare „e pus la locul lui“, toată lumea e mulțumită și acel sat merge cu pași repezi și siguri pe scara pro-pășirii și a fericirii. Nu trebuie să ignorăm însă, necesitățile eco-nomice — după regiuni și localități — cari vor reglementa func-tionarea. La sate orientarea profesională va interveni numai într'atât, cât să îndrumeze pe copii spre o profesiune compatibilă cu aptitudinile lor și pe cari contraindicațiile îi îndepărtează de mun-ca câmpului, pentru a recruta meseriași rurali trebuincioși culturai industriale; pentru a deosebi pe copiii dotați în mod excepțional, cari în chiar interesul țării trebuie să-și continue studiile.*)

„Orientarea profesională este o problemă care stă astăzi în centrul preocupărilor tuturor popoarelor din occident, pentru că e în strânsă legătură cu interesele cele mai vitale ale societății umane, anume cu cruțarea capitalului uman și utilizarea cea mai ra-țională a forțelor omenești.**)

Țara noastră nu poate rămâne indiferentă față de a pro-blemă de o importanță socială așa de mare, cum e problema ori-entării profesionale. Aceasta nu din motive de mândrie națională, ci pentru serioase temeieri de ordin economic, social și cultural.

Statul trebuie să facă toate sacrificiile posibile pentru a pre-găti și a înlesni organizarea cât mai temeinică și serioasă a „In-stituțiunii Orientării Profesionale, care reprezintă cel mai eficace mijloc, pe care țările civilizate îl întrebunțează cu deplin succes pentru distribuirea și utilizarea rațională a forțelor umane, în toa-te ramurile de activitate“.***)

În caz contrariu, nu trebuie să uităm cuvintele dlui Teodosiu că: „decât un funcționar prost mai bine un meseriaș bun“!

(Va urma.)

Ilie Gruia.

*) Vezi Lamura An. VIII. No. 12.

**) Orientarea profesională de Fl. Ștefănescu Goangă.

***) „ „ pag. 86.

Lecție practică la cl. III.-a secția maghiară.

Obiectul : Gramatica.

Subiectul: Substantivul (noțiune).

1. **Pregătire :** Copii, care dintre voi poate să-mi spună o propozițiune? Care este subiectul? Dar predicatul? Ce am eu în mână? (un creion). Ce este creionul? (un lucru). Dar vorba creion? (un nume de lucru). Puteți să-mi spuneți voi și alte nume de lucruri? Ce fel de nume mai știți voi? (de ființă). Care poate să-mi spună câteva nume de ființe? Ei copii, cu ce numim noi lucrurile și ființele. (cu nume).

Anunțarea : Copii, astăzi vom învăța cum se numesc numele de ființe și lucruri. Despre ce vom învăța?

2. **Predarea.** Scoaterea exemplilor :

Ce mâncați voi dimineața când plecați la școală! (lapte). Cine ne dă laptele? (vaca). Cine poate să-mi spună ce ne dă vaca? (Vaca ne dă lapte) Ce este aceasta? (o propozițiune). Eu am să scriu pe tablă propozițiunea aceasta. Să-mi spună N. ce am să scriu pe tablă? (în timpul acesta se scrie propozițiunea pe tablă) Știți voi să-mi spuneți ce se face din lapte? (...smântână, unt și brânză). Să-mi spună unul încă odată. Am să scriu și propozițiunea aceasta pe tablă. Să-mi spună X... ce am să scriu pe tablă, (în timpul acesta se scrie prop, de tablă). Ce animale mai trăesc pe lângă casa omului? (...boul, calul, porcul, oaia, câinele și pisica). Să-mi spună unul propozițiunea aceasta? Am s'o scriu și pe aceasta pe tablă. Ce am să scriu pe tablă? (în timpul acesta se scrie...)

Pe tablă sunt scrise exemplele :

1. Vaca de dă lapte.
2. Din lapte se face smântână, unt și brânză.
3. Pe lângă casa omului mai trăesc: boul, calul, porcul, oaia, câinele și pisica.

Analiza exemplilor : Să citească unul prop. 1? Cari sunt vorbele cări arată nume de ființă ? (vara). Am să le subliniez cu o linie. Dar vorbele cari arată nume de lucru ? (lapte). Pe acestea am să le subliniez cu 2 linii. (La fel se procedează cu restul exemplilor).

3. Asocierea. Să citească un elev vorbele subliniate cu o linie. Ce fel de nume sunt ? (nume de ființă). Altul să-mi citească vorbele subliniate cu 2 linii. Ce nume arată aceste vorbe ? (nume de lucru). Ce fel de nume avem în aceste propozițiuni ? (nume de ființe și lucruri).

4. Generalizarea: Ei copii, ascultați să vă spun eu cum se numesc aceste nume :

Numele de ființe sau lucruri se numesc substantive. Care poate să-mi spună ce se numește substantiv ? (se repetă cu 3—5 elevi, apoi se șterge tabla).

5. Aplicarea : Cine știe să-mi spună un substantiv ? Altul ? Să-mi spună unul un substantiv care să arate nume de ființă ? Altul, care să arate nu nume de lucru ? (Se extrag substantivele dintr'o bucată).

Pentru lecția viitoare să-mi scrieți 2 propozițiuni în care să se găsească câte 3 subs. nume de ființe și câte 3 nume de lucruri

Elena Radu înv.

Serbările populare

Zilele de sărbători religioase aduc cu ele termene la care se aranjează în fiecare comună câte o serbare-petrecere. Rolul învățătorului în această împrejurare este de prima importanță și cazurile când învățătorul se eschivează dela munca în acest sens, sunt dispartate. Programele cari se întocmesc pentru serbări sunt o greutate și trecerea peste ea este o chestie de inteligență. Gândul aranjării unui program aduce cu sine un imperativ pe care și-l pun mulți și care amintește aranjatorului să țină seama de artistic. În general se admite că artisticul este salvat prin afișarea în program a unei piese teatrale, a unor cântece executate prin cor și a câtorva recitări.

Participarea publicului la serbările populare este sigură. A fi încântat numai de participarea obștei și-a nu utiliza prilejul pentru plasarea scopului educației este o greșală.

Serbările populare oferă una dintre cele mai prielnice ocazii de educație prin două împrejurări: a) program, b) prezența în massă a publicului. Amândouă împrejurările trebuiesc exploatate intens. Faptul că ni se dă puțința educării prin teatru, prin imagini prezente vizuale și auditive, faptul că putem influența educativ o mare mulțime de oameni, constituie un avantaj deosebit, căreia trebuie să i se dea cea mai mare atenție.

Întâia grijă este programul. Acesta de regulă se compune din cântece, recitări și piesa teatrală. În ce privește alegerea cântecelor greutatea nu este prea mare. Ele sunt cunoscute învățătorului din practica de toate zilele și din multele cărți cari s'au publicat. În privința recitărilor regula este să se învețe poezii ușor de priceput și nu prea lungi.

Unica greutate este executarea în cor a cântecilor. Vocile

tineretului dela țară sunt aspre, primitive ; auzul muzical nedezvoltat, nu însă inexistent. Dirijorului de cor i se pune o problemă destul de grea : șlefuirea vocilor și deșteptarea auzului muzical. A-l pune pe coristul dela țară la încercări prea grele coruri pe 4 voci, bucăți cu multe intrări, modulări, undoiri fine, a-l obișnui cu prestații soliste, sunt încercări foarte grele și oboseala cu acest învățământ cere multă răbdare. Nereușita unei bune executări se datorește construcției psihice a coristului țaran în care simțirile sunt în stare de naturalism instinctiv și cu isbucniri aspre. La țară abia din când în când se descoperă câte o persoană cu o construcție psihică mai involtă care pe acest temei e capabilă să pună dulceață și gingașenie în voce și cântec ; cei mai mulți se rezelesc, dau drumul vocii neținând seama de natura sentimentului exprimat prin cântecul respectiv.

Chestiunea devine și mai dificilă când e vorba să se aleagă piesa teatrală. Repertoriul dramatic popular este destul de sărac, dar acest fapt nu este o piedică extraordinară. Este o altă împrejurare de care trebuie să se țină seama. O serie de întrebări se ivesc dela început : să se joace comedie sau dramă ? Să se joace piese direct moralizatoare sau nu ? Să fie în piesă o acțiune prin care să se arate cum fapta bună primește răsplată și fapta rea pedeapsă ? Să fie înscenare închipuită, fantastică sau reală ? Răspunsul și alegerea o determină configurația psihică a publicului participant și capacitatea diletanților. Comedia isbește mai precis sufletul dela țară și mai cu seamă sufletul oamenilor mai tineri, participanți obicinuiți ai serbărilor ; drama redă complexe de viață mai adâncite, mai duioase, și publicul dela țară — acelaș public tineresc — având o viață sufletească mai năvalnică, nu se știe opri și n'are paciența pătrunderii frământărilor psihice adânci, tragice și duioase. Mulți aranșatori de serbări au observat și au experimentat acest lucru. Rămâne deci drept favorită comedia. Este comedie în care se arată cum fapta rea primește pedeapsă iar fapta bună răsplată. O astfel de comedie de regulă se alege pentru un program dela țară. Alegerea este și bună și greșită.

Educație nu înseamnă numai atâta, să-l faci pe individ conștient că pentru fapta bună primește răsplată, sau pentru fapta rea pedeapsă, ci să-l faci să înțeleagă că binele, adevă-

rul, frumosul îl facem de dragul lor, din obligația morală pe care o avem de a lucra pentru progres, indiferent de plată. Este ceiace se poate defini și așa: Să stârnești nițică vedere superioară, idealistă, eroică. Este în acest fel de a judeca ceva analog cu principiile după care trebuie să se aleagă piesele de citire în special povestirile, din învățământ. Un dascăl bun, primar și secundar, nu disprețuește niciodată piese în cari se arată tocmai cazuri când binele a fost făcut de dragul lui, ci nu din pofta răsplății pe care o primește făptuitorul.

În programele teatrelor de copii mici, ale grădinițelor de copii, se alege de regulă piese din domeniul pur imaginativ, fantastic chiar. Pentru aceste feluri de cazuri se pune o întrebare pedagogică gingașe: Este bine sau nu să-i îmbibăm sufletul copilului mic cu iluziile unei lumi care nu are echivalentul său în viața reală de mai târziu? Este procedură educativă sau nu? Răspunsul nu-l dăm; îl vor da alții pe care-i frământă cazul. Pentru lumea dela țară hotărît nu alegem atari piese. Criteriul fundamental în alegerea unei piese pentru săteni este să rămână întotdeauna pe lângă o piesă realistă-idealistă, cu părți care se încadrează perfect în felul de viață al publicului participant. O astfel de piesă este totdeauna și artistică și morală și idealistă și este și impresionată. Dintre toate produsele literare piesa teatrală este cea mai eficace pentru realizarea educației. Natura e marele dascăl al omului și în reprezentația teatrală dăm publicului un crâmpeiu din natură și crâmpeiu îl dăm spre vedere și auzire reală și prezentă. Poezia, povestirea și descrierea presupun la ascultător și cititor imaginație și abstracție. Realistic îl educi pe un individ punându-l să vadă, să audă, să facă, să realizeze însuși atitudinea umană și așa ceva obții ușor prin teatru, prin cercetășie, prin străjerie, prin organizațiile de șoimi, prin preregimentare, prin activare în cadrele asociațiilor religioase și sociale și ideile cari au intrat în acest fel în suflet rămân înfipte pe retina sufletului, stimulând atitudinile individului pe toată viața lui.

Făcând constatările de mai sus, stabilind considerațiile enumerate, comunicăm tuturor că am făcut Onor. Asociației Învățătorilor din jud. Mureș propunerea să roage pe toți Dnii în-

vătători mureșeni să trimită centrului o însemnare a tuturor pieselor populare pe care le cunosc d-lor, numind autorul și editura și descriind pe scurt întâmplarea care se arată în piesă.

Aceasta, cu gândul de a tipări o broșură — antologie — a pieselor teatrale bune ca la timpul cerut domnii învățători să-și poată alege piesa trebuincioasă.

Prof. A. Popp

MAMEI.

Mamă, spune-mi basmul început odată
 Când urla năprasnic Crivăț peste sat,
 Când cu glasul moale, geana 'nrourată
 Pe genunchi-ți, mamă, tu m'ai legănat.

Mamă, spune-mi basmul înflorit cu stele
 Noaptea când coboară sură la ferești;
 Basmul care Feți-Frumoși și Iele Cluj
 Ce din suflet parcă tu îl izvodești.

Mamă, spune-mi mamă, basmul vieții mele,
 Basmul tău și-al tatii, basmul tuturor,
 Basmul care 'n gene pune stropi de stele
 Când mi-aduc aminte de-un bătrân pridvor.

Mamă, spune-mi basmul sângelui din mine
 Care clocotește veșnic înspumat . . .
 Cine-o să răstoarne tainele divine,
 Cine-o să-mi aducă murgul înșeuat ?

Mamă, spune-mi mamă, toamna care vine
 Pentru cine-aruncă aur peste lunci?
 Mamă, adă-mi, mamă, clipele senine
 Apoi spune-mi, mamă, basmul cel de-atunci.

C. ȘTEFĂNIU.

Impresii dintr'o excursie școlară.

(Continuare)

Ceața coboară până la poalele munților și învalue totul într'o tristețe de toamnă. Frigul pătrunde până la oase, copiii fiind nevoiți să îmbrace și hainele groase ce le aveau cu ei.

Costumele naționale — spălate în ajun — nu s'au uscat încă. Serbarea pe care o dăm în seara aceasta îngrijorează deopotrivă pe elevi și conducători. Totul apasă greu ca o piatră de moară, contribuind — într'o oarecare măsură — la descurajarea fiecăruia din noi. Nici unul nu îndrăsnim să vorbim, să ne spunem gândurile. Ne aruncăm priviri furioase, căutăm să ne facem ocupație cu supravegherea toaletei, a ceaiului, a împachetatului; cu punerea la punct a programului pentru cea de a cincea zi din excursia noastră.

Intr'un târziu unul din noi rupe tăcerea supărătoare! «Urită vreme!» — «Urită», răspunde laconic altul, cu nasul într'un pachet ce nu voia să stea legat... Și tăcerea iarăș este grea și apăsătoare...

La ceaiu ne încălzim și ne mai deslegăm limbile. Dl Lungu, cel mai vârstnic și mai optimist dintre noi, ne încurajează și alungă oarecum atmosfera de monotonie ce venise nepoftita chiar din zorii zilei.

Către ceasurile nouă — spre surprinderea noastră — valea începe a se lumina, negurile se risipesc grăbite și seninul cerului încununează vesel și plăcut vârful pădurilor nesfârșite.

Ne schimbăm și noi la față, ne descrețim frunțile și buna dispoziție revine tuturor.

Cu nădejdea că ziua care începe prost se va termina cu

bine, ne îndreptăm spre gară petrecuți de prietenosul director al școlii, care ne găzduise cu atâta bunăvoință și confort.

În goană nebună coborîm spre Bușteni. Pe fondul alb al norilor încrețiți — pătați de auriul razelor solare — se ridică masivi și impunători — munții, cari străjuiesc întreaga vale a Prahovei. I-am mai văzut de multe ori, dar par'că n'au fost niciodată așa de frumoși ca astăzi. Te înfioară înălțimea, sălbătăcia, golicinea, singurătatea lor.

— «Frumoasă-i țara noastră» — șoptește ca pentru dânsul Romică, un copil cu o inteligență sclipitoare; și rămâne mult timp pe gânduri. Cine știe ce asociații de idei se petreceau în mintea lui de copil! Poate preamărea și slăvea pe atotputernicul pentrucă sădise cu atâta măiestrie frumusețile naturale ale pământului, poate se gândea la datoria pe care o are fiecare Român să-și apere cu îndârjire cuibul său așa de frumos și de scump!...

— «Ăștia-s Bucegii pe cari ni-i arătați pe hartă când învățăm despre munți la geografie?»

— «Care sunt cele 2 vârfuri Omul și Caraimanul?»

— «Dece sunt așa de golași spre vârf?»

— Ce sunt petele acele albe de se văd prin cutele stâncilor»? Și câte nu ne întrebau școlarii — cari se imbulziseră la geam!

— «Ce importanță prezintă pentru noi Românii, munții, văile, codrul?»

— «Unde s'a format poporul românesc»? e rândul nostru să-i întrebăm.

«Acolo sus, în creerii munților, în atmosfera plină de mierea florilor, în murmurul izvoarelor, sub cerul albastru, la umbra deasă a codrului, s'a zămislit sufletul poporului nostru; acolo, în lupta cu fiarele și cu asprimea vremii s'a oțelit neamul românesc; de acolo ne-a venit și doina cea frumoasă:

*De-aș ajunge pân' la vară
Să mai ies lă munte iară
S'aud brazii vâjâind
Și ciobanii doinind.*

E adâncă și de nepătruns taina munților!...

Cine n'a colindat țara, cine n'a văzut niciodată o poiană în mijlocul codrului, o pajiște înflorită, nu poate cunoaște frumusețea mândrei noastre patrii; n'o poate aprecia și nici n'o poate iubi.

Excursioniștii cercetează atent fiecare colț, fiecare ieșind, întreaga panoramă a văii.

D'apoi crucea! M. S. Regina Maria a ales cel mai potrivit loc unde a fost ridicată. De acolo de sus străjuește toate văile ce i se întind la picioare; păzește, și va păzi dealungul veacurilor — destinele neamului românesc.

Școlarilor li se dau toate explicațiile referitor la construirea, mărimea și motivul pentru care crucea a fost făcută tocmai pe vârful muntelui.

La poalele Bucegilor — pe fondul verde al pădurilor — se întinde, într'o pitorească poziție, localitatea Bușteni.

Trenul stopează brusc. Vagonul este deslegat și rămânem în gară, scăldați în lumina tot mai puternică, a soarelui. Rând pe rând cărăm bagajele la școala primară și ne instalăm ca la noi acasă. Intindem costumele naționale — care nu se uscaseră la Azuga — căutăm cele necesare spre a le călca; complectăm afișele, facem o placardă mare pentru a anunța serbarea, trimitem o echipă de școlari cari împart anunțuri tot în vederea serbării; ne îngrijim de masa și dormitul excursioniștilor. Totul merge strună. În timp ce luăm masa la restaurant — cele câteva femei calcă de zor costumele, care — în fine s'au uscat.

Dormitorul l-am aranjat într'o sală de clasă cu saltele de paie dela mai multe magazine, în schimbul unei sume neînsemnate de bani.

Copiii fixează locurile, aranjează bagajele, își fac pachetele cu hainele ce le trebuiesc la piesă, la dansuri, etc. Toată lumea e activă...

Sala de teatru «Ursu» a fabricii de hârtie o avem la dispoziție fiindu-ne aprobată printr'o adresă care ne venise la Moinești, înainte de plecare.

Copiii îmbracă costumele naționale — care totuși au fost gata le timp. În lipsa dlui director al școlii suntem însoțiți de un tânăr și inimos învățător care ne face toate înlesnirile spre a ne simți bine în Bușteni.

Formăm rândul pentru vizitarea localității.

Cu placarda — care anunța serbarea — în fruntea coloanei, străbătem strada principală în toată lungimea ei, până la fabrica de hârtie. Aici suntem întâmpinați de un domn f.-amabil care ne conduce și ne dă toate explicațiile care ne interesează pe noi și pe copii. Putem vedea și verifica cele învățate din cărți. Lemnul de brad, de mesteacăn sau de plop este tăiat în bucăți lungi de 0.50—1m., se curăță de coajă, li se scot nodurile, după care lemnul este măcinat, într'un fel de piuliță uriașă, cu ajutorul unor pietre de moară. Un șuvoiu de apă fură această măcinătură și o duce sub alte roți, cari o fărâmițesc și mai mult, până o prefac într'o pastă moale în care se adaogă scrobeală și un fel de cleiu pentru a-i da consistență. Amestecului i se adaogă apă multă formând un lichid alb și gros — care trecând pe o pânză de sită se întinde și se scurge de apă.

Hârtia este deja formată, este însă moale și umedă. O iau în primire niște pâsle și suluri calde care o usucă, o lustruiesc frumos și o taie în coale de diferite mărimi așa cum se întrebuințează în comerț.

Pentru a avea hârtia colorată se adaugă în pastă diferite vopseli. Abia acum cred și copiii că într'adevăr din lemn se poate face foaia aceasta albă, atât de necesară și de întrebuințată astăzi. Sala de mașini a fabricii este impresionant de mare și de curată. Romică — un talentat desenator și un fin observator — schițează pe hârtie înfățișarea generală a sălii și mașinilor, adăugând un nou desemn la cele luate în Brașov la fabrica de avioane. Vizităm în treacăt și sala de teatru unde vom da serbarea.

Spre seară lumea începe să năpădească strada principală, interesându-se de aproape «cine sunt și unde merg» excursioniștii aceștia «așa de frumos îmbrăcați»...

Munții aruncă umbre uriașe pe întinsul văii. Depe culmi coboară alene turmele dela păscut și în sunetul tălâncilor merg spre țarcurile de odihnă. Pe bolta senină apar ici și colo licăriri strălucitoare de stele.

Se apropie timpul de plecare la sala de teatru. Punem totul în ordine și iată-ne în dosul cortinei dând ultimile instrucțiuni de felul cum trebuie să se poarte fiecare în timpul repre-

zenitației. Sala este neîncăpătoare pentru publicul buștenar — poate și prin faptul că intrarea este liberă, dar poate și curios să vadă o serbare a unei școli moldovene.

Copiii stau neclintiți. Cortina se ridică la cel de al treilea semnal.

Un «*ah, ce frumos*», din sală, pătrunde până la noi, însoțit imediat de un ropot de aplauze. Semicercul perfect, uniformitatea costumelor, lumina puternică ce inunda scena, făceau într-adevăr o impresie deosebită și mulțumia și pe cel mai pretențios spectator.

• Un semn, un gest și melodia armonioasă a marșului „*Inainte*” deschide serbarea, cu atâta nerăbdare așteptată.

Copiii privesc țintă la dirijor, zâmbesc mulțumiți că începutul este mult mai bun decât ne așteptam.

Cu drapelul în mână, cu pași siguri iese înainte și cu o voce limpede și clară începe :

De demult de tine, taica
BCU Cluj *Imi spunea mereu povești,*
Ca de steaua cea mai mândră
A oștirii românești.

Și copilul recită cu multă însuflețire poezia : „*Oșteanul și drapelul*”.

Cu ochii înfiți în faldurile mătăsoși ai tricolorului, copilul promite că va fi vrednic de «taica», care-l purtase cu atâta vitejie în vălmășagul bătațiilor...

Vin apoi la rând celelalte puncte fixate în program : 4 coruri pe 3 voci, 5 dansuri naționale, câteva recitări și la urmă piesa de teatru : „*Vreau să fiu primar*”, executate fără nici o greșală. Au fost mult apreciate de public dansurile naționale, jocurile gimnastice și piramizile. — Rapiditatea, agilitatea, mișcărilor uniforme și exacte cu care erau executate figurile au făcut ca publicul să ovaționeze în picioare timp de câteva minute. Nici copiilor și nici nouă nu ne venea să credem în asemenea succes la prima noastră serbare.

Reprezentăția se termină cu marșul „*Moșia sfântă strămoșească*” și cu câteva cuvinte de mulțumire adresate de către noi. Un domn se ridică din sală și vine pe scenă. »Desigur vrea

să ne spună câteva cuvinte de îmbărbătare» — ne gândim noi.

Cu o voce sonoră și melodioasă ne vorbește: »*E una din cele mai frumoase serbări școlare ce mi-a fost dat să văd. Programul foarte bine alcătuit și ireproșabil executat. Copiii sunt cumiși, ascultători și înzestrați cu mult simț artistic... Admirația noastră însă — continuă vorbitorul — se revarsă toată asupra dv. — asupra conducătorilor. Curajul ce l-ați avut, răspunderea mare pe care v'ați luat-o, osteneala ce vă dați pentru acești copii, ne îndrituesc pe noi să credem că faceți parte dintre acei dascăli care-și cunosc misiunea și și-o îndeplinesc cu prisosință. Dea Dumnezeu ca exemplul dv. să fie urmat de cât mai mulți învățători, pentru că numai așa vom pregăti temeinic oamenii viitorului, numai așa vom scoate cetățeni iubitori de neam, de tron și de țară; numai așa vom păstra intact patrimoniul nostru național. Din parte-mi dau un ajutor pentru a se mări fondul excursiei pe care o faceți; să dea cel de sus ca s'o terminați cu bine!...*

Ne uităm și noi unul la altul și nu știm ce să facem, ce să spunem... N'avem timp să-i mulțumim de albinelea căci toată sala navălește spre scenă și... dă doamne bine!... Pe masa ce ne stă în față se formează o frumușică grămețioară de bani... Fondul nostru este mărit — în câteva clipe — cu suma de 2150 lei.

Astfel serbarea se termină cu un frumos succes moral și material.

Prin semi-întunericul nopții ne strecurăm spre școală. E aproape miezul nopții. Tăcere adâncă. Un falfăit de aripi se pierde în văzduh, un lătrat întârziat, o talancă răsună în noapte și iarăș tăcere de mormânt. Luna mângâie cu razele-i palide înălțimile, văile, totul.

Ziua se termină cu odihna binemeritată pentru toți.

(Va continua).

I. Comănescu.

Imnuri de slavă.

Un veșnic isvor de inspirație a fost învățătorul ideal, sufletul căruia s'a mistuit în focul sacru al iubirii de neam. Acestui apostol, poezii i-au închinat imnuri de slavă; pictorii l-au eternizat în pânze rămase celebre și mari maiestrii i-au sculptat statui în piatră și 'n bronz.

Octavian Goga, poetul ce a cântat cu atâta farmec durerile și suferințele Ardealului, evocă cu multă cucernicie chipul bătrânului său dascăl:

*„Moșneag senin, cu tâmpla ta curată
O cer pe veci, nădejdi mele pază
Din soarele copilăriei mele,
Pe frunte măi licărește o rază“.*

În continuare îl vedem pe bătrânul dascăl, aprinzând nădejdea în vremile mai bune:

*„Și 'n ochii tăi, văd strălucind scântea
Din focul mare al dragostei de lege,
Ce prin potopul, veacurilor negre
Ne-a luminat cărările pribege.*

Cu câtă duiosie, ne eternizează în versuri Oct. Goga chipul sfios, blajin și cuminte; a avea „Dascălița“ ce a știut să verse mângâiere în sufletele văduvite.

*„La tine vin nevestele să-și plângă
Feciorii duși în slujbă la împăratul
Și tu ascunzi o lacrimă 'ntre slove
În alte țări când le trimiți oftatul.
Așa grijind coplii altor mame
Te stângi zâmbind în calea ta fecioară.
Iar căpătâiul somnului tău vitreg
De un deșert zadarnic se înfloară.“*

Mihail Eminescu, poet și adânc cugetător, îndrăgostit al vechilor hrisoave, eternizează dascălul, frământat de marea problemă a creațiunii și sub fruntea căruia „viitorul și trecutul se încheagă :

*Iar colo bătrânul dascăl cu-a lui haină roasă 'n coate,
Intr'un calcul fără capăt tot socoate și socoate
Și de frig la piept și 'nchee tremurînd halatul vechiu,
Iși înfundă gtu 'n guler și bumbacul în urechi;
Uscățiv așa cum este, gîrbovit și de nimic,
Universul fără margini e în degetul lui mic,
Căci sub frunte-i viitorul și trecutul se încheagă;
Noaptea-adînc'a veclniciei el în șiruri o desleagă;
Precum Atlas în vechime sprijinea cerul pe umăr,
Așa el sprijină lumea și vecia într'un număr.*

Octavian Goga a cântat în versurile sale, dascălul și dascălița din Ardeal așa cum erau ei : simpli dar suflete mari. Mihail Eminescu prin versurile sale din Scrisoarea I, ne sculptează în granit dascălul într'o sărăcie lucie, dar robit de adevăr și setos de eternitate. Liviu Rebreanu în romanul „Ion“ ne evocă pe învățătorul Herdelea care se pierde în preocupările celor mulți. Pentru ca epopeea noastră să fie terminată îi mai lipsea două cânturi. Mai lipsea învățătorul lui Spiru-Haret și învățătorul de azi; mai intelectual, mai riguros pentru a înfrunta și a se ridica deasupra moravurilor contemporane și a urca pe culmi de prestigiu social. Unul din aceste goluri a umplut Cezar Petrescu cu romanul „Apostol“. În opera lui Cezar Petrescu, mai întălnim un învățător în romanul Dsale de debut „Intunecare“ dar cu profilul mult mai șters.

În „Apostol“ Cezar Petrescu ne evocă învățătorul lui Spiru-Haret, așa cum era el, deprins a trăi numai pentru realizări mari pe tărâm extra școlar. În acest roman este zugrăvită cu multă măiestrie viața sbuciumată și chinuită a învățătorului român, privită prin prisma realității de un mare scriitor. De bunăseamă că ori ce învățător când citește acest roman — dacă nu în întregime în parte se identifică cu eroul principal Nicolae Apostol, pe care îl urmărește cu aviditate prin toate peripețiile unei vieți sbuciumate de apostolat.

Petru Natea.

CĂRTI

Liviu Rusu:

Aptitudinea tehnică și inteligența practică

Idealul educației este pregătirea pentru viață dar această pregătire nu va fi completă decât atunci când educația se va face conform cu aptitudinile copilului. Adevărul că nu există două individualități identice, este demult banal în pedagogie.

Deosebiri de inteligență sunt de grad și de calitate, deci va trebui făcută ierarhizarea inteligențelor și descoperirea aptitudinilor speciale pe care le prezintă fiecare.

D-l Liviu Rusu studiază în lucrarea d-sale una din aceste aptitudini în legătură cu inteligența practică.

Aptitudinea tehnică, în sens obișnuit, nu este tot una cu inteligența practică; cea dintâi, ca noțiune, este subordonată celei din urmă și însemnează abilitatea de a mânui și de a da informații asupra uneltelor și mașinilor. Problema aptitudinii tehnice s'a pus odată cu psihologia diferențială și e de mare folos pentru orientarea profesională.

Primele cercetări pentru descoperirea acestei aptitudini s'au făcut sub influența psihologiei atomiste, avându-se în vedere simțurile, ca unele cari vin direct în legătură cu lucrurile concrete. Aproape toate din cele 9 metode de cercetare privesc: acuitatea vizuală, percepția de spațiu, simțul tactil, cel mușcular, dibăcia manuală și gândirea tehnică, toate fiind determinate prin diferite

teste. În practică s'a observat că cei cari au răspuns mai bine la teste, sunt și cei mai buni ucenici, ceace a dat prestigiu metodei.

Din verificările ulterioare s'a văzut că cea mai mare valoare pentru aptitudinea tehnică o are percepția de spațiu și gândirea tehnică. — În percepția de spațiu, cercetată prin figurile lui *Rybakow*, puterea de abstracție are o importanță hotărâtoare pentru aptitudinea tehnică. Gândirea tehnică se cercetează prin anumite aparate ce trebuiesc puse în stare de funcționare.

Cu toate acestea, percepția de spațiu și gândirea tehnică se reduc la aceeași funcțiune internă, *la posibilitatea de a întrevădea și rezolva în mod plastic situații nouă* (pag. 42). În adevăr, din analiza psihologică a testelor, această aptitudine nu este altceva decât *o formă* a inteligenții practice. (Inteligența când se referă la natura concretă, ia numele de *practică*, spre deosebire de situația când se referă la abstracțiuni și când ia numele de *teoretică*).

Așa dar definiția curentă a aptitudinii tehnice este prea strâmtă, căci ea nu cuprinde tocmai domeniul superior al acestei aptitudini (pag. 180).

Forma inteligenții practice există și la animale, la cari tendința de adaptare la împrejurări concrete este determinată de anumite impulsii interioare. Intreaga formă de manifestare a vitalității animalelor este inteligență practică, care, la anumite trepte ale evoluției nu este un criteriu de diferențiere, ci unul de evoluție (pag. 84). Când și cum începe să se manifeste aptitudinea teoretică? . . . La început inteligența se afirmă în domeniul concret, apoi, încetul cu încetul se ridică la gradul de a se putea afirma în domeniul teoretic. La ambele există un proces de elaborare mintală.

Autorul se oprește la concluzia că aptitudinea tehnică nu este numai dexteritatea manuală, căci la adevăratele creații în domeniul tehnic este hotărâtor gradul de inteligență; iar diferitele forme ale inteligenții nu se deosebesc prin funcțiunile de bază, ci numai prin domeniile la cari se aplică.

La rândul lor aceste domenii sunt determinate de directive dinamice interioare, pe cari trebuie să le cunoaștem în primul rând (pag. 129). Pentru practica psihotehnică, atât aptitudinea tehnică precum și celelalte aptitudini nu trebuiesc cercetate numai la su-

prafață, căci ele se bazează pe un germen mai adânc, pe acea mobilitate interioară care dă directiva de afirmare a funcțiilor. Așa dar un individ are aptitudine în acea direcție în care se deșteaptă mai intensiv rezonanța specifică lui.

În încheiere autorul cere psihotehnicianului să nu se încreadă prea mult în metodele sale de cercetare, ci să conlucreze cu educatorul, care este timp mai îndelungat în contact cu copilul, căci și unul și celălalt urmăresc acelaș scop: acela de a da copilului o bună îndrumare pentru viitor.

Dar contribuția educatorului nu se poate cere în actuala organizare și practică școlară cari nu permit copilului să-și afirme însușirile. În acest scop autorul cere să se părăsească în educație sistemul pasiv și să se adopte cel activ. Nu numai atât, trebuie ca învățământul să fie nu numai *de cunoștințe*, ci *de creații*. Prin urmare problema aptitudinilor este în cea mai mare parte o problemă de școală și de educație (pag. 137).

Lucrarea dlui Rusu este tot atât de importantă pentru educator ca și pentru psihotehnician. Ea micșorează pretențiile prea încrezătoare ale psihotehnice și ridică la adevărata valoare educația.

Elena Aniței.

B. Iordan: **Pământul ispitelor.**

Roman. — Ed. „Adevărul“.

Eroul principal, Manole David — de felul său din Jorăni — om chibzuit, voia să fie stăpân pe o bucată de pământ — pământ pe care nu l-a avut niciodată, dar pe care l-a muncit totdeauna dela alții și pentru alții. Pe urma războiului visul i se împlini, și odată cu reforma agrară se văzu stăpân pe pământul pe care l-a râvnit cu atâta patimă. Țăranul român se rupe cu greu de locurile natale.

El este legat de pământ și simte că nu se poate despărți de el, fără ca să se sdruncine ceva în sufletul lui; dar Manole David, ispitit de pământul obținut prin reforma agrară, nu se mai simte cu nimic legat de satul său, îl părăsește și se așează cu familie cu tot în Palamarovca, un sat din sudul Basarabiei, unde îi fu repartizat lotul lui. Asistăm aici la o duioasă și tristă despărțire a familiei lui Manole David, de locurile unde au trudit și și-au irosit viața neam de neamul lor.

Așezarea lui Manole David în Palamarovca, a produs o vie curiozitate în tot satul. Dar încetul cu încetul, privirile curioșilor și înțepăturile ironice s'au potolit, și pe nesimțite, familia lui Manole David, a intrat în vâltoarea vieții și patimilor, ce în mod firesc stăpânesc orice sat. Pământul, dorit atât de mult, după o muncă curată își dă belsugul său și Manole David ajunge printre fruntașii din Palamarovca. Pe toate aceste împliniri fericite, Manole David, le privește ca înfătuiri voite ale destinului și trecutul și acum îi vărsa amărăciune în suflet.

Ațiunea romanului: „Pământul ispitelor“, este vie, interesantă și arhitectonic încheată. Găsim pagini de o duioșie rară. Pag. 254, conversația dintre Manole David și fiul său Vasile — reîntors dela oraș, unde și-a irosit o parte din tinerețe — are un înțeles adânc și îți strânge inima. Această conversație pune față în față două lumi, cu credințe și concepții opuse; de o parte, o lume curată, muncitoare, lume cari acum apune, lumea lui Manole David; și de altă parte, o lume svăpăită, o lume a patimilor ce acum se ridică, lumea lui Vasile.

B. Iordan în: Pământul ispitelor, tratează acelaș subiect pe care l-a tratat și L. Rebreanu în romanele: Ion și Răscoala; setea nepotolită a țăranului după pământ.

Petru Natea.

Reviste

Gândirea. An. XV, No. 1. În această revistă care-și justifică pe deplin titlul ce-l poartă, Dl. Nichifor Crainic, cu un lux de amănute, în articolul „Vizită la Maglavit” arată puterea dumnezeiască exprimată prin persoana lui Petrace Lupu, umilul cioban dela Maglavit, care tocmai datorită simplității lui a creiat un curent de redresare morală în toată țara și mai ales în pătura de jos. Ca o garanție a afirmațiilor sale cari pledează favorabil pentru cioban, ia ca martori pe Dl Dragoș Protopopescu și dl Crevedia. Combate afirmațiunile publice ale Doctorului Paulian ca nejuste și cu o temeinică documentare pune în lumină adevărul ce reiese din tot ce s'a petrecut la Maglavit din Maiu și până azi. Nu vom discuta de partea cui este dreptatea. Cert este că, din câte cunoaștem personal, ciobanul Petrace Lupu este un om de bună credință și întâmplarea dela Maglavit, ca realizare socială, este bine venită, mai ales în aceste timpuri de dezechilibru moral.

Mai departe, dl. Stăniloae în „Încercări despre teofanii” arată interpretarea ce trebuie dată vedeniilor lui Petrace Lupu și cari sunt în concordanță cu toate criteriile teofaniei.

Gând românesc. An. II. No. 11—12 1935. — Închină câteva articole pentru poetul Horațiu a cărui dorință a fost depășită de admirația veacurilor. Într'adevăr poetul, într'una din „Odele” sale arată că chiar după moarte partea nobilă din ființa lui va trăi pe veci.

*Eu n'am să fiu răpus în întregime;
Va viețui tot ce-i mai bun în mine:
Prin gloria ce la urmași trăiește,
Deapururi tânăr, eu mereu voiu crește.*

(Trad. de Petre Stati).

Dl. N. Laslo expune formele în care opera marelui poet latin se oglindește în literatura noastră.

Mai departe Dl Ioan Chinezu, în „Literatura urii” relatează „Cazul Daday” a cel pretins scriitor maghiar, care în romanele sale „Naufragiatul” și „Joi” se plânge de răul tratament ce-l au Ungurii în România.

Ne miră cum poate cineva să intervertească adevărul în așa măsură fără niciun scrupul de conștiință. Ne asociem dlui I. Chinezu și compătimim pe d. Daday, pentru miopia care l-a împiedecat să înțeleagă cât de cât conștiința românească clară și neînduplecată și invităm pe d. Daday să renunțe la rolul de misionar în care pozează și să-și schimbe „meseria“ căci unui scriitor îi trebuie pe lângă talent și puțină conștiință.

Luceafărul, Sibiu, An. II. Nr. 9—10. Revista dlui Ciolan, un aprig luptător în rândurile asociației pentru apărarea drepturilor învățătoresți, ține să îmbrățișeze toate problemele sub diferitele lor aspecte. Revista este la înălțime atât ca tehnică cât și conținut, înglobând în paginile ei: literatură, artă, principii de educație și învățământ, apoi aspecte din viața națională, culturală și economică a satelor, precum și folclor și artă populară. Un punct de onoare care o deosebește de celelalte reviste învățătoresți este deschiderea unei pagini a elevilor normaliști, unde tinerii mai răsăriți publică anumite încercări din domeniul pedagogic. Este o laudabilă inovație și un bun îndemn pentru viitorii învățători, dintre cari se vor recruta mânăuitorii condeiiului.

Luceafărul, Timișoara. An. I. No. 12. Termină primul an cu bine, iar în ultimul număr apar articole semnate cu nume cunoscute în lumea literară ca: N. Batzaria, Radu Rosetti, Leontin Iliescu, Volbură Poiană Năsturaș, Dorian Grozdan și Aurel Cosma junior care e și directorul revistei.

Este interesantă punerea în lumină a marelui nostru pictor M. H. Georgescu care a murit acum trei ani, văduvind astfel arta românească de unul dintre rarile noastre talente în domeniul picturii.

Pagini literare. În paginile noastre totdeauna am avut cuvinte de laudă pentru această revistă care, după noi, este una dintre cele mai bune reviste ale Ardealului.

Dl Barbu Zevedeu în „Doi prieteni“ articol de pură speculație filosofică scoate în relief tipurile de oameni reprezentate de cei doi mari filosofi ai timpurilor, Apostolul Pavel și Nietzsche.

Tipul golgotic al Apostolului Pavel, cu ochii ridicați spre ceruri dorește o lume care n'are nimic comun cu aceia în care trăim, deoarece viața așa cum ne apare este numai o înșelăciune, lumea spirituală fiind singura existență posibilă.

Tipul olimpic reprezentat de Nietzsche privește spre pământ, fiind prea legat de plăcerile acestei lumi, unde crede că totul îi este permis. Prin cufundarea prea mult în viața pământească, legându-și privirea de capricii și aventuri, pierde grija ordinii eterne, ajungând la un desechilibru moral. Ambele tipuri sunt neacceptabile fiind în flagrantă contradicție cu viața în care trăim și care este impletită din ură și iubire, bine și rău, în timp ce lumile în care se complac cei doi sunt ficțiuni pentru care adeseori omul își jertfește libertatea și viața.

Hotarul. An. II. Nr. 12. închină acest număr lui Ioan Slavici, împlinindu-se 10 ani dela moartea marelui prozator român, care a făcut parte din pleiada scriitorilor ce au încununat cu operele lor glorioasa domnie a Regelui Carol I. Este foarte interesant articolul soției sale Dna. Eleonora Slavici care în: „Apărarea unui proces sufletesc“ desvăluie intimități, din care, contrar svonurilor din ultimul timp al vieții sale, apare caracterul de bronz al acriitorului Slavici, un mare luptător naționalist. Cunoscut nouă prin scrierile sale cât și prin suferințele îndurate în temnițele maghiare, Slavici se ridică cu toată tăria scrisului său împotriva stăpânirii streine din acel timp. Iată ce scrie un ungar Francisc Herczeg în memoriile sale despre Slavici! „Slavici, într'una din discuțiile cu mine îmi răspunde: Să nu crezi că pe noi ne puteți câștiga prin înțelepciune sau prin bunătate. Noi nu vrem ca guvernul ungar să se poarte bine cu poporul român, ne-ar părea mai bine dacă s'ar purta cât mai nemilos. Căci noi nu căutăm împăcarea, noi avem nevoie, în interesul viitorului nostru, de vrajbă“. Ca și Eminescu Slavici era un mare adept al lui Confuciu, dela care și-a însușit iubirea de dreptate, adevăr, buna credință și mai ales sinceritatea. De multe ori excesul de sinceritate l-a pus în conflict cu anumiți oameni plini de amor propriu. Slavici s'a jertfit pentru alții și a purtat fără rușine atributul de „sărac“. Mai departe Dl Gh. Ciuhandu ne prezintă pe Slavici ca pedagog, fapt ce reiese din articolele sale pedagogice publicate în diferite foi. Și atunci cum rămâne cu acuzațiile?

Libertatea. An. IV. No. 1. — Dl. George Strat, un mare cunoscător al situației internaționale și mai ales al structurii psihice engleze, în art. său despre „Imperiul britanic și pacea lumii“ limpezește o întrebare ce flutura pe buzele tuturor. Este vorba de poziția Angliei față de conflictul italo-abisinian, aducându-i-se acuzația că această atitudine este dicitată de interese pur personale și nicidecum de spiritul de pace ce stăpânește poporul englez. Este la mîntea oricui că un popor ca imperiul britanic, care stăpânește un sfert din lumea întregă, n'are nevoie de concursul Ligii Națiunilor spre a-i apăra fruntariile cu simple mijloace dialectice de care dispune, ci apărarea păcii, care e și lozincă Ligii, e în spiritul poporului britanic. Alegând între două forțe, una, care servindu-și scopurile personale servește și pe cei mici și slabi și alta care aruncă sămânța discordiei în sânul popoarelor spre a servi interese și ambițiuni deșarte, România se rallyază drumului urmat de Geneva și Anglia.

N G.

PROGRES SI CULTURĂ

REVISTA ASOCIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR din județul MUREȘ

*Apare lunar, afară de Iulie și August, sub îngrijirea Comitetului
Asociației și redactată de un comitet.*

Redactor responsabil:

I. BUTNARIU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Abonamentul anual:

Pentru învățători Lei 100.—

Pentru comitetele școlare și alte categorii. Lei 120.—

Toate manuscrisele, revistele și cărțile de recenzat se vor trimite
pe adresa redacției.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția și Administrația:

Cooperativa de librărie „Progresul“.
